

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/58/2019
Identifikačné číslo spisu: 7712211162
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2019
Meno a priezvisko: Mgr. Katarína Beniačová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7712211162.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne U., bývajúcej v O., zastúpenej JUDr. Ivetou Fejlekovou, advokátkou v Michalovciach, Nám. osloboditeľov 25, proti žalovanému S., bývajúcemu v O., zastúpenému JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom v Košiciach, Thurzova 6, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 11 C 93/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. septembra 2018 sp. zn. 5 Co 170/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. februára 2018 č. k. 11 C 93/2012-469 I. vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobkyne U. Y.Ö. a žalovaného Š. Y. tak, že do výlučného vlastníctva žalobkyne prikázal nehnuteľnosť - byt č. XX nachádzajúci sa na 8. poschodí, vo vchode č. 4 bytového domu M3 stojaceho na parcele č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 537 m² a podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu o veľkosti 5603/380108 zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie O. v hodnote 32 000 eur, II. zaviazal žalobkyňu prevziať stavebný úver poskytnutý bankou J. Z. Z., V. Z., N. B. XX, L.: XX XXX XXX na základe Zmluvy o stavebnom medziúvere uzavretej 2. februára 2000 medzi bankou ako veriteľom a oboma stranami sporu ako dlžníkmi, na základe ktorej im bol poskytnutý stavebný medziúver v sume 7 966,54 eur (240 000,- Sk), ktorého zostatok k 22. júlu 2009 predstavoval sumu 1 817,89 eur, III. zaviazal žalobkyňu prevziať úver poskytnutý pôvodne W. N., V. Z., teraz A. N. Z., V. Z., Ž.L., C. XX, L.: XX XXX XXX na základe Zmluvy o poskytnutí úveru č. XX/XXX/XX W.I. C. uzavretej 7. decembra 2006 medzi bankou ako veriteľom a oboma stranami sporu ako dlžníkmi, na základe ktorej im bol poskytnutý spotrebný bezúčelový úver v sume 9 958,18 eur, ktorého zostatok k 22. júlu 2009 predstavoval sumu 8 545,62 eur, IV. zaviazal žalobkyňu na majetkovom vyrovnaní uhradiť žalovanému celkom sumu 20 617,34 eur v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku a V. priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobkyňi v pomere 100 %. V odôvodnení okrem iného uviedol,

že pri vyporiadaní BSM je namieste postupovať podľa § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a vychádzať pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto spore z princípu procesného úspechu v konaní a teda posudzovať skutočný procesný úspech či neúspech každej zo strán sporu. Súd prvej inštancie zdôraznil, že pri rozhodovaní o náhrade trov v tomto spore prihliadol aj na postoje oboch strán a to nielen v priebehu súdneho sporu, ale i pred jeho začatím. Z obsahu spisu a ani z vyjadrení strán sporu nevyplývalo, že by žalobkyňa pred podaním žaloby vyzvala žalovaného na mimosúdne vyporiadanie BSM. Súd prvej inštancie prisvedčil tvrdeniu žalovaného, že už pri svojom prvom úkone - vyjadrení k žalobe nenamietal navrhovanú hodnotu bytu žalobkyňou a sporné od začiatku medzi stranami bolo tvrdenie žalovaného, že prispel na zakúpenie bytu v časti vlastnými finančnými prostriedkami, a ktorú skutočnosť žalovaný listinnými dôkazmi preukázal. Zároveň žalobkyňa nezahrnula do aktív, ktoré sa mali vyporiadať, hodnotu motorového vozidla zakúpeného zo spoločných prostriedkov strán sporu ako manželov. Vzhľadom na to, že tieto okolnosti svedčili v prospech žalovaného a v neprospech žalobkyne, súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že žalovaný mal v spore úspech v pomere 100 % a priznal mu náhradu trov voči neúspešnej žalobkyne.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. septembra 2018 sp. zn. 5 Co 170/2018 rozhodnutie súdu prvej inštancie I. v časti, ktorou bola žalobkyne uložená povinnosť zaplatiť sumu 20 167,49 eur v lehote splatnosti 60 dní potvrdil a v prevyšujúcej časti výrok zmenil tak, že žalobu o zaplatenie 449,85 eur zamietol; II. potvrdil v V. výroku; III. žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie týkajúcim sa trov konania. Námietky žalobkyne, že odôvodnenie rozsudku v otázke trov obsahuje skutočnosti, ktoré mali byť v konečnom dôsledku v jej prospech a súd ich buď prehliadol, odignoroval, alebo vyhodnotil úplne nesprávne, považoval odvolací súd za nedôvodné. Zdôraznil, že pri vyporiadaní BSM je namieste vychádzať z § 255 C.s.p. a uplatniť ako základné pravidlo zásadu úspechu vo veci. Odvolací súd sa naostatok nestotožnil s návrhom žalobkyne, podľa ktorého mala splatiť celý vyporiadačací podiel po splátkach vo výške 750,- eur mesačne, nakoľko majetok nadobudnutý so žalovaným spoločne za trvania BSM získala sama, môže ho ďalej nerušene užívať na rozdiel od žalovaného, a napokon navrhnutými splátkami by žalobkyňa túto sumu platila viac ako dva roky a to by bolo s prihliadnutím na skutočnosť, že BSM zaniklo pred viac ako 9 rokmi, neprijateľné. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 262 ods. 1, 2 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Dovolateľka vyčítala odvolaciemu súdu jeho rozhodnutie ohľadom náhrady trov konania ako pred súdom prvej inštancie, tak aj odvolacieho konania. Jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Uviedla, že súd prvej inštancie mohol rozhodnúť o náhrade trov konania vo výške 100 % len v prípade, že by jej žalobu zamietol, konanie zastavil, alebo keby zobrala svoj návrh na začatie konania späť. Súd mal podľa názoru dovolateľky pri rozhodovaní o trovách konania prihliadať i na to, či bolo žalobe ako takej vyhovené a akým spôsobom bol spoločný majetok manželov následne súdom vyporiadaný. Súd prvej inštancie dôsledne nevysvetlil, akým spôsobom a na základe akých skutkových a právnych úvah stanovil pomer úspechu strán vo veci a pochybnosti v tomto smere neodstránil ani odvolací súd. Z uvedených dôvodov mala dovolateľka za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v časti náhrady trov konania nepreskúmateľné. Navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií vo výrokoch o trovách konania a sám zmenil rozhodnutie tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, alternatívne navrhla vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania nie je vecou samou, aj keď je obsiahnuté vo výrokovej časti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o žalobnom

návrhu. Podľa jeho názoru sa nejedná o prípustný predmet dovolania, čo zakladá dôvod na jeho odmietnutie. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie svoje úvahy, prečo v konaní bola žalovanému priznaná náhrada trov konania, riadne, dostatočne a presvedčivo zdôvodnil vychádzajúc z výsledkov konania, pričom následne sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o aplikácii ustanovenia § 255 C.s.p. na prejednávany prípad. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd dovolanie žalobkyne v súlade s § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol, resp. zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 prvá veta C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je (nesmie byť vnímaný ako) tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). V danom prípade žalobkyňa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ C.s.p.

8. V zmysle § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C.s.p., dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. V danom prípade žalobkyňa dovolaním napadla výroky rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorými odvolací súd I. potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách prvoinštančného konania, a II. rozhodol o trovách odvolacieho konania. Ani v jednom prípade teda nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí (por. tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 XCdo 13/2017, 6 XCdo 523/2016, 8 XCdo 3/2017, 16 XCdo 405/2016, 3 XObdo 8/2017). Prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 C.s.p. preto

nemožno vyvodit'.

10. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne podľa § 420 C.s.p. prípustné nie je, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, podľa § 447 písm. c/ C.s.p. odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

11. Nad rámec uvedeného považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že sudy nižších inštancií v danej veci rozhodli o trovách konania v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov (pozri aj R 42/1972), keď s prihliadnutím na druh sporu (vyporiadanie BSM) správne vychádzali z princípu procesného úspechu v konaní, a teda posúdenia skutočného procesného úspechu či neúspechu každej zo strán sporu. Rovnosť podielov pri vyporiadaní BSM je iba jedným z hľadísk pri posudzovaní úspechu strany v konaní, pričom je tiež potrebné prihliadať i k požadovanej a skutočne priznanej výške vyporiadacieho podielu a zohľadniť výsledok sporu medzi stranami o to, ktoré veci patria do BSM a ktoré nie.

12. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.